

Základní škola a Mateřská škola PRAMENY, Karviná, příspěvková organizace

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)

DLOUHODOBÝ PLÁN + aktualizace pro školní rok 2023/2024

ÚVOD

Dlouhodobý plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) je zpracován v souladu se záměry ZŠ a MŠ Prameny, Karviná, příspěvková organizace v daném školním roce, je součástí koncepce školy. Navazuje i na aktualizovanou Koncepci EVVO Moravskoslezského kraje. V návaznosti na Dlouhodobý plán EVVO je připravován i podrobnější *Roční plán environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty* ve spolupráci s vedením školy a se členy pedagogického sboru (především předsedy Metodických orgánů, vedoucími Vzdělávacích oblastí ŠVP). /už od školního roku 2006/2007 a školního roku 2007/2008 koordinátorka EVVO stále navazuje a využívá spolupráce s týmem Pilotní školy KEV Praha v rámci projektu OPRLZ KEV Praha a esf/; spolupracuje v síti škol M.R.K.E.V a v letošním školním roce 2023/2024 pokračuje ve spolupráci i s občanským sdružením TEREZA Praha, rovněž s KEV Praha a dalšími organizacemi na území města, regionu, kraje.

Cíle a úkoly EVVO:

Environmentálním vzděláním, výchovou a osvětou se rozumí (viz stále platný *Metodický pokyn MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty č. j. 16745/2008 – 22 ze dne 27. října 2008* čímž byl zrušen Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 32 338/ 2000-22):

- předávání soustavy znalostí a dovedností týkajících se zákonitostí biosféry, vztahů člověka a životního prostředí, problémů životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a možností i způsobů dosažení udržitelného rozvoje
- rozvinutí schopností uvažovat v souvislostech a chápat interakci přístupů ekologických, technicko - technologických, ekonomických a sociálních
- podněcování aktivity a tvořivosti zaměřené k žádoucímu jednání
- ovlivňování vztahu k přírodě, odpovědnosti za jednání vůči prostředí, ohleduplnosti a spolupráce v mezilidských vztazích
- působení na utváření hierarchie životních hodnot a celkového životního stylu ve smyslu potřeb udržitelného rozvoje

EVVO představuje nezastupitelný významný předpoklad udržitelného rozvoje, který je v celém světě pokládán za jedinou pozitivní alternativu rozvoje lidské civilizace.

EVVO klade důraz především na poznávání životního (přírodního i umělého) prostředí člověka, na uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí.

EVVO = Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta vychází z anglického termínu *environmental education*, kde environment znamená životní prostředí a education se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta všech typů cílových skupin, od nejmenších dětí po do-

spělé. **Vzděláváním** se rozumí zejména ovlivňování racionální stránky osobnosti. **Výchovou** působení na city a vůli. **Osvětou** se označují speciální způsoby předávání informací zejména dospělé populaci.

EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských *zařízeních (formální vzdělávání)*, v rámci volnočasových aktivit (*neformální vzdělávání*) i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců (informální učení) zaměřené na oblast životního prostředí.

Základní rámec pro EVVO vychází ze strategického dokumentu Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR.

Podle ŠVP (v rámci RVP) EVVO rozumí všestranné rozvíjení **klíčových kompetencí** v kontextu vzájemných vztahů mezi člověkem a životním prostředím, s důrazem na vyvážení nejen společenských, ale i přírodních faktorů. Jde o motivaci a poskytnutí příležitosti k dosažení znalostí, dovedností, postojů a návyků k ochraně a zlepšování životního prostředí, k utváření životních hodnot slučitelných s udržitelným rozvojem, k smysluplnému jednání a tvořivosti ve prospěch životního prostředí, k udržitelnému způsobu života a rovněž k udržitelným vzorcům chování jednotlivců, skupin i společnosti jako celku. Důležitá je i provázanost EVVO s problematikou zdraví a zdravého životního stylu.

K důležitým **kompetencím rozvíjených v EVVO** patří zejména:

~ **kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální** (aktivní využívání kooperativní a kooperační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí, hledání různých variant problémů životního prostředí, schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím)

~ **kompetence pracovní** (osvojení si dovedností pro praktické chování a pobyt v přírodě i při zacházení v přírodě a jejich uplatňování v každodenním životě; uplatňování principů udržitelného způsobu života v jednání – odpovědné nakládání s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizace negativních vlivů)

~ **kompetence občanské** (uvažovat v souvislostech z lokálního i globálního hlediska, znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky poškozování životního prostředí ve svém regionu, poučit se z problémů minulosti a současnosti a uvažovat do budoucnosti, projevovat úctu a pokoru k životu, člověku, přírodě, vnímat hodnotu a krásu přírody apod.)

~ **kompetence digitální** (nově osvojení si dovedností pro praktické používání digitálních technologií v přírodě a jejich uplatňování v každodenním životě; uplatňování principů udržitelného způsobu života na základě používání digitálních technologií; využívání při výuce prostřednictvím interaktivních učebnic a přírodovědných portálů)

Ve školním roce 2023/2024 stejně jako ve všech předchozích letech je navíc Dlouhodobý plán EVVO i důležitým prvkem ŠVP ZŠ a MŠ Prameny, Karviná, příspěvková organizace v rámci RVP. **Environmentální výchova jako průřezové téma ŠVP** vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledování a uvědomování si vztahů mezi člověkem a jeho životním prostředím. Ovlivňuje hodnotovou orientaci žáků. Ekologické vzdělávání a výchova ve smyslu udržitelného rozvoje nepředstavují pouze jednorázové akce, ale zdůrazňují **dlouhodobost a postupné prohlubování a zdokonalování** vědomostí a dovedností v rámci všech vzdělávacích oblastí ŠVP, v rámci všech předmětů.

Formy EVVO – environmentální problematika je integrována do výuky v tematických celcích do jednotlivých předmětů (viz zpracované ŠVP), dále formou projektů či sérií tematických dnů (např. Den Stromů, Den vody, Den Země, Den bez aut, Den bez cigaret, Den životního prostředí apod.) nebo zaměření roků na dané téma, např. Mezinárodní rok vody

(2013), Mezinárodní rok geologických věd (2014), Mezinárodní rok zahrad, půdy (2015), Mezinárodní rok luštěnin (2016), Mezinárodní rok Udržitelného turismu (2017) a Mezinárodní rok Udržitelného turismu a Evropský rok kulturního dědictví (2018), Chemie – pomocník nebo nebezpečný škůdce (2019).

Do EVVO jsou implementovány aspekty životního prostředí a udržitelného rozvoje v jednotlivých předmětech, jsou zařazována **průřezová témata (odpady, energie, les, náš region apod.)**, stejně tak je i propojení ostatních průřezových témat s PT EVVO; EVVO je součástí DVPP pedagogů (a nově dlouhodobým záměrem by mohlo být i DVPP v oblasti EVVO pro nepedagogické pracovníky školní jídelny nebo správní zaměstnance).

OBSAH

Rámcový dlouhodobý plán + konkretizace na školní rok 2023/2024:

1. Uplatnění ekologických aspektů v jednotlivých předmětech

- ve spolupráci s předsedy jednotlivých Metodických orgánů /předmětových komisí/ a vedoucích Vzdělávacích oblastí ŠVP je třeba promyslet a zapracovat vždy na počátku školního roku do tematických a časových plánů v rámci ŠVP ekologické a regionální aspekty (využití dostupné literatury, odborné termíny související s ekologií – stále platné: např. Máchal, A. Malý ekologický a environmentální slovníček. REZEK VÍTEK, Brno 1996 nebo Kvasničková, D. Základy ekologie. Fortuna Praha 2001 nebo Herink, J. Základy přírodopisných znalostí Nakladatelství České geografické společnosti Praha 2007 a další literatura včetně pracovních listů v EKO knihovničce školy - je zde nejen nejnovější literatura, ale i CD a DVD z oboru ekologie a biologie; + využití zpracovaných poznatků, zkušeností a námětů Pilotních škol KEV Praha v rámci ukončeného projektu = literatura a CD; + nově využití materiálů SMART z projektu EU – peníze do škol či materiálů z webových stránek www.rvp.cz, www.veskole.cz, www.google.cz, www.skolasnadhledem.cz nebo nový portál <http://www.edurama.cz/> a jeho úkoly s tématy ekologie v různých předmětech... a zpracování průřezového tématu EVVO v jednotlivých oblastech ŠVP.

Náměty využití EVVO pro jednotlivé předměty (konkrétně v tomto školním roce):

(viz materiál KEV Praha, který je k dispozici vedoucím předmětů, resp. oblastí ŠVP)

- Čj (ekologické pojmy – tvorba slov, čtení a vysvětlování neznámých pojmů, cizích slov; větný rozbor náročnějších definic; slohové práce, eseje na téma daných pojmů, např. ekosystémy, ochrana životního prostředí, voda, energie, odpady..., básně, ilustrace, vlastní přičinění žáků o čistotu životního prostředí, recyklace odpadů ...; mezitřídní soutěže ...)

- Aj, Nj (využití překladu textů, z cizího jazyka do českého a naopak; tvoření slov a vět s ekologickou tematikou, hry se slovíčky ..., materiály z IT, IT učebnic, portál Edurama)

- D (srovnávání ekologického myšlení a citění lidí v historii a v současnosti, jednotlivá období v historii lidstva, u nás i ve světě ..., odpady, energie, voda...)

- Vo (široké uplatnění v různých tématech občanské výchovy, přístup žáků, jejich nejbližších, okolí, školy, města, celé společnosti k ekologii ...; besedy, diskuse, vlastní názory)

- Vz (velmi široká paleta uplatnění ekologického citění v jednotlivých tematických celcích, příspěvky žáků k ekologické osvětě, uvědomění si ekologických aspektů a zdraví)

- Z (využití pojmů ekologické výchovy – široké uplatnění, hospodářský zeměpis, využití surovin, energií u nás i ve světě; apel na šetření surovinami, zdroje na Zemi nejsou nevyčerpatelné; obnovitelné a nahraditelné zdroje, recyklace ..., hry, tajenky ...)

- M, I (zapracování ekologických pojmů do slovních úloh, šetření surovinami, energií, sběr odpadů apod. do grafů a tabulek; práce s PC, hledání informací, monitoring ŽP regionu,

posilování ekologického povědomí – šetření pomůcek, sešity, učebnice, náklady na jejich výrobu + www.karvinaopvk.cz, portál Edurama...)

- Př (zapracování ekologického vědomí a citění žáků do jednotlivých tematických celků, šetření přírody, ochrana životního prostředí, organismů; ukázky např. potravní řetězce – že vše, co člověk do půdy, ovzduší atd. jednou vloží – vše se mu opět v potravě vrátí; potravní řetězce, pyramidy...; možnost zneužití – biologické zbraně... + Portál Edurama)

- F (na příkladech fyzikálních zákonů dokládat, že ekologické citění je nezbytné a ochrana životního prostředí a fyzika spolu úzce souvisí, nové technologie, výroba v praxi + návštěva Oblasti Dolní Vítkovice v Ostravě, exkurze do průmyslových závodů... + Portál Edurama)

- Ch (v jednotlivých tematických celcích poukázat na spjatost chemie a okolního životního prostředí, důraz na příklady z regionů; využívání nových technologií v chemickém průmyslu a jejich ovlivňování v souladu s přírodou; možné ekologické katastrofy či zneužívání chemických látek, globální ohrožení, terorismus..., exkurze do průmyslových závodů + portál Edurama)

- Hv, Tv, Pč, Vv, Vz (vliv zdravého životního prostředí na zdárný vývoj člověka; Hv – estetika životního prostředí přispívá k inspiraci a tvorbě hudebních textů, skladeb...; Tv – v čistém prostředí a na zdravém vzduchu se člověk lépe pohybuje, sportuje než ve smogu; Pč – v rámci předmětu se žáci přímo podílejí na zlepšování životního prostředí, např. v okolí školy – vysazování zeleně v praxi, úprava zeleně, záhonků, péče o zeleň na chodbách, ve třídách...;

- Vv – svým výtvarným projevem žáci přímo ukazují své představy o životním prostředí, jeho ochraně; vlastní nápady, projekty, účast v soutěžích v rámci města, regionu, republiky...;

- Vz – nově uplatňované aspekty zdraví, zdravá výživa, dříve projekt TEREZA Praha „Menu pro změnu“...)

zodpovědni: předsedové MO, PK + vyučující

2. Integrace přístupů k poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí

- *využívání mezipředmětových vztahů* (ve spolupráci s předsedy Metodických orgánů a zároveň vedoucích Vzdělávacích oblastí ŠVP zapracování propojenosti jednotlivých předmětů ve škole a EVVO do tematických a časových plánů na počátku školního roku; stejně jako propojenost veškeré lidské činnosti v nejrůznějších oborech, každý obor a každá činnost člověka se ve svých důsledcích projeví na životním prostředí, na jeho kvalitě, na jeho ochraně na straně jedné, ale na straně druhé i např. na jeho znečišťování, zneužívání, zhoršování ...) - v jednotlivých předmětech i jednotlivých oblastech ŠVP

- *vedení žáků k ekologickému citění, správnému vnímání přírody, ochraně životního prostředí* (např. regionální vycházky v nejrůznějších předmětech, projektech a projektových dnech, při přesunu na kulturní, sportovní a ostatní akce školy vštěpovat žákům správný přístup k okolní přírodě, nešlapat po trávniku, neodhazovat odpadky ..., na výletech a exkurzích do přírody správné chování v přírodě, neplašit zvěř, chovat se tiše a pozorně ... - více možností nejen vidět, ale i pozorovat živočichy zblízka ..., separovat odpady ve škole i doma)

- *regionální vycházky v různých předmětech, školní akce a projekty např.:* „Šlape celá škola“, „Bezpečně o prázdninách“, projekt „Studánka Prameny“ (poznávání okolí školy, pozorování sídlištní květeny, běžných živočichů; poznávání památných stromů na území města a okolí, pozorování vlivů člověka na životní prostředí na sídlišti – pozitivní vlivy: např. rekultivace krajiny, sběrný dvůr, Zelené centrum v Třanovicích; negativní vlivy – vliv poddolování území regionu, skládky, hustota dopravy ve městě, vliv exhalátů blízkých podniků na životní prostředí...)

- *exkurze v různých předmětech, dříve v projektech NatTech, Přírodní vědy pro každého* (elektrárna Dětmorovice, ZOO Ostrava, Oblast Dolní Vítkovice, naučné stezky a chráněná území v regionu...)

zodpovědni: vyučující, předsedové MO

3. Rozvíjení mimoškolních aktivit zaměřených k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě

- *činnost př. kroužků pokud dovolí epidemiologická situace* (na I. i na II. stupni; dříve přírodovědný se zaměřením na ekologii a soutěže, se zaměřením na pozorování přírody + další kroužky, např. turistický... kde se dá nejen zpracovat ekologická výchova do plánu činnosti, uplatňování ekologických aspektů v praxi...) **zodpovědni:** vedoucí kroužků

- *pokračování činnosti Ekotýmu školy* (na I. i na II. stupni; 5 – 10 žáků 5. roč. až 9. roč., analýza stavu školy v oblastech: odpady, energie, voda, prostředí školy + sestavení plánů, monitoring, evaluace, náměty, akce, exkurze, seznamování ostatních žáků ve škole, zprávy na webových stránkách školy, regionálním tisku) – spolupráce se sdružením TEREZA Praha

zodpovědni: Ekotým školy a Mgr. H. Šebestíková

- *pokračování činnosti na poli mezinárodní soutěže a programu EKOŠKOLA TEREZY Praha* (práce na přípravě obhajoby dalšího titulu, pokračování mezinárodních projektů pokud budou zavedeny, např.: Kampaň o odpadech pod názvem Litter Less, Menu pro změnu) – spolupráce se sdružením TEREZA Praha

zodpovědni: Ekotým školy a Mgr. H. Šebestíková

4. Podněcování a sledování aktivit zaměřených k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě v dětských a mládežnických kolektivech

- žáci školy v rámci mimoškolních aktivit navštěvují i různé instituce, které se také problematice EV věnují, např. Centrum stanice přírodovědců Karviná – středisko volného času Juventus, Svaz zahrádkářů Karviná, Rybářský svaz Karviná, Myslivecké sdružení v Karviné, v Petřvaldě...

zodpovědni: TU, VP, všichni vyučující

5. Napomáhání zavádění integrujících přístupů k poznávání a hodnocení vztahu člověka a životního prostředí ve smyslu přípravy pro udržitelnost rozvoje

- *stálá spolupráce s Odbory Magistrátu v Karviné* (+ Agenda 21 – místní, regionální)
- *aktivity žáků, projekty* – sledování nejbližšího okolí školy, regionu z hlediska čistoty ŽP
- *volba povolání* (orientace žáků na budoucí povolání, nejen příprava špičkových odborníků v daných oborech, ale především výchova k lidskosti a správnému vztahu k přírodě, k její ochraně, ekologické povědomí, důraz na region - úkol nejen pro VP, ale i pro TU a také ostatní vyučující ...)

- viz zpracování *volby povolání* do tematických a časových plánů

zodpovědni: VP, TU, vyučující

6. Příprava a koordinace dlouhodobých a trvalých aktivit v péči o životní prostředí

- *pokračování již zavedených, tradičních aktivit, probíhajících na škole už řadu let* (třídění, separace odpadu – PET víčka, PET láhve, papír v rámci sběrových aktivit a práce školního Ekotýmu; baterie, drobný elektroodpad + šetření energií - projekt „Recyklohraní“...),

- *péče o zeleň a ochranu okolního prostředí* ... (viz Projekty Ozelenění areálu školy – dříve už dokončené) + i v tomto školním roce celoroční udržování zeleně + návaznost na realizaci a udržitelnost projektu Venkovní přírodní učebny v rámci projektu Revolvingového fondu MŽP z dřívějších let

- *pokračování sezónních a jednorázových akcí* (mnoho let se žáci podílejí na akcích pořádaných v rámci Týdne pro Zemi – např. úklid okolí a areálu školy..., projekty dříve Green life nebo nyní Studánka Prameny apod.)

zodpovědni: koordinátor EVVO + pověření vyučující

7. Rozvíjení spolupráce v environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě mezi různými oblastmi naší republiky i v mezinárodním měřítku

- z pozice koordinátora EVVO je stálá možnost kontaktů s ostatními koordinátory EVVO na školách ve městě i regionu (od r. 2006 i v rámci 14 pilotních škol KEV z celé ČR) a od r. 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 i 2022 a 2023 i v rámci programu EKOŠKOLA TEREZA Praha

- další rozvoj spolupráce v rámci sítě škol M.R.K.E.V., spolupráce se sdružením ALCEDO Vsetín (materiály EVVO, časopis Bedrník s aktuálními EVVO náměty)

- vzhledem k přihlášení se ZŠ Karviná-Ráj, Prameny do KEV Praha /Klubu ekologické výchovy v Praze/ od počátku roku 2005 (od této doby je každoročně obnovováno členství), možnost spolupráce s touto organizací + vyhlášené soutěže (jako byly *dříve* „VODA“ , „RIO + 10“ , „Biodiverzita“, „LES“, „Energie“, „Kulturní dědictví“ ...), od ledna 2006 do dubna 2008 byla naše škola zapojena do projektu OPRLZ esf a KEV PRAHA jako „Pilotní škola“ KEV v oblasti EVVO (jedna ze 14 základních škol v České republice), viz využití zkušeností z projektu, materiálů apod., DVPP, semináře, exkurze, konference EVVO a nyní nově od roku 2021 do projektu ověřování Portálu EDURAMA a jeho udržitelnost i v tomto školním roce

- práce v regionálním (krajském) Klubu ekologické výchovy, který byl ustaven v Ostravě od září roku 2008, pomoc při hodnocení projektů MS kraje pokud bude zájem ze strany organizátorů

- ve školním roce 2023/2024 pokračování spolupráce se Sdružením TEREZA Praha, získávání materiálů s ekotematikou, práce školního Ekotýmu, práce na projektech Menu pro změnu – pokud budou realizovány, stejně jako projekt Studánka Prameny

- ve školním roce 2023/2024 případně (pokud nás osloví) znovu navázání další spolupráce se Sdružením Business Leaders Forum Praha, které udělilo škole „Zvláštní cenu“ CENY FUTURUM v roce 2009 i v roce 2012

odpovědní: koordinátor EVVO

8. Příprava podkladů pro ekologizaci provozu školy ZŠ a MŠ Prameny, Karviná, p. o.

(Viz konkretizace strategického plánu EVVO na školní rok 2023/2024

- tj. Roční plán EVVO školní rok 2023/2024...)

- *úprava a údržba školního prostředí* (proběhlo v rámci *dříve* realizovaného projektu *Ozelenění areálu* školy, schváleného OPEN SOCIETY FUND Praha); ozelenění však se stále realizuje i v rámci osnov předmětu Pracovní činnosti v oblasti Člověk a svět práce; návaznost na dokončenou realizaci a udržitelnost projektu Venkovní přírodní učebny z 9. výzvy Revolvingového fondu MŽP ČR dle schválení realizace projektu MŽP v minulých letech

- *šetření energií a materiálů* (probíhá třídění odpadů – celoroční akce – zodpovědnost Ekotým školy + koordinátor EVVO; např. sběr a separace odpadů, PET láhve, starý papír – v rámci projektu města Karviná, sběr víček od PET lahví, sběr použitých baterií a drobného elektroodpadu – v rámci aktivit projektu „Recyklohraní“), pomoc všech vyučujících sledováním nevhodnosti a plýtvání energií /nejen kontrola správného osvětlení ve třídách, ale i „zbytečného svícení“ na chodbách školy, ve třídách apod., správné větrání, šetření vodou, monitoring teploty ve třídách apod./; vedení žáků ke správnému zacházení s materiály zapůjčenými školou, hlavně šetření učebnic (kontroly a vedení žáků k šetření nejen v rámci „břežna – měsíce knihy“, ale po celý školní rok)

- *hospodaření s odpady* (probíhá nadále již výše uvedený celoroční sběr a třídění odpadů; také už třináctým rokem probíhá i sběr suchého chleba pro zvířata v Centru stanice přírodovědců v Karvině – vedení k hospodárnosti, nevyhazování potravin a produktů lidské práce, vážení si práce...), ukázat žákům možnosti využití druhotných surovin, např. formou ukázek práce separace odpadu na území města, ukázky činností pracovníků Sběrného dvora, dále

navázání např. na projekt „Smeták“ z minulých let a vedení žáků ke všimání si životního prostředí kolem sebe, hodnocení, pozorování okolí a k umění obhajovat své názory, komunikovat
zodpovědni: koordinátor EVVO, vyučující

9. Spolupráce s dalšími školami, předávání a výměna zkušeností (zlepšování úrovně EVVO v zájmu celkové modernizace práce, účast na vytvoření sítě škol spolupracujících v EVVO v regionu...) - např.:

- **ZŠ Karviná, Borovského** (dlouholeté zkušenosti v práci s mezinárodním programem Globe, v projektech sdružení Tereza Praha, úspěchy žáků v těchto programech, účast v soutěžích, v mezinárodních soustředěních, projekt Přírodní vědy pro každého a bez překážek)
 - **GY Karviná, Mírová** (viz dlouholeté zkušenosti s ekologickou výchovou na SŠ, ZŠ a v současné době GY, v pořádání žakovských konferencí s četnými úspěchy a postupy v soutěžích, práce na projektu OPRLZ KEV a esf za SŠ, Krajská skupina KEV)
 - **ZŠ Havířov, Gorkého** (2 zkušené členky okresního Kabinetu Biologie, zkušenosti práce v KEV Praha, spolupráce a výměna zkušeností při práci na projektu a Krajská skupina)
 - **ZŠ Bohumín, Masarykova, Seifertova ul.** (tradice „papírožroutů a bateriožroutů“, separace odpadů, projekty a spolupráce s ostatními ZŠ v Bohumíně)
 - **ZŠ Bohumín, ČSA** (projekty, soutěže)
 - **GY Bohumín, Fr. Živného** (viz koordinace EVVO Bohumín, společná účast na speciálním kurzu „Přežijeme...?“, výměna zkušeností..., spolupráce v Komisi BiO)
 - stálá spolupráce **s Albrechtovou Střední školou v Českém Těšíně** (výměna zkušeností, projekty a akce středoškoláků pro žáky ZŠ na poli EVVO, akce ENVO film říjen 2022, spolupráce školních Ekotýmů), dříve projekt NatTech a *spolupráce s Gymnáziem Wichterleho v Ostravě* a Střední průmyslovou školou chemickou akademika Heyrovského v Ostravě
 - spolupráce **se ZŠ a MŠ Zelená v Havířově** (výměna zkušeností, projekty a akce pro žáky ZŠ na poli EVVO, spolupráce školních Ekotýmů)
- + od ledna 2006 stále trvá spolupráce s dalšími koordinátory EVVO ČR v rámci působnosti projektu OPRLZ KEV Praha a esf (zástupci ZŠ měst: Most, Jilemnice, Příbram, Tábor, Chýnov, Havířov, Křtiny, Kroměříž...)

zodpovědni: koordinátor EVVO

10. Navazování kontaktů školy s mimoškolní oblastí, se středisky ekologické výchovy, s podnikovými ekology, s pracovníky SČOP ...

- **Alcedo Vsetín** (už od r. 1993 byla členem sdružení Alcedo Vsetín Mgr. H. Šebestíková, probíhala práce žáků na jejich projektu Živá voda, Břeh řeky ... - výsledky byly zaslány Alcedu..., zaslání odborných materiálů k environmentální výchově), stále možnost kontaktu trvá a *od června 2012* v Alcedu Vsetín centrum pro MS kraj v rámci sítě M.R.K.E.V. (materiály pro EVVO, časopis Bedrník...) po ukončení činnosti VITA Ostrava, o. s.
- **Centrum stanice přírodovědců Karviná - SVČ Juventus** (dlouholetá spolupráce na akcích ekologického charakteru, pomoc při sběru kaštanů a žaludů na podzim, celoroční sběr suchého chleba = separace odpadu + výchova žáků k šetření surovinami nenásilnou formou; soutěže, besedy s pracovníky Stanice přírodovědců, možnost výukových programů s ekologickou tematikou, spolupráce při vedení přírodovědných kroužků, zajištění akcí např. formou nočního pozorování zvířat na Stanici přírodovědců)
- **ČSOP** (spolupráce byla navázána v rámci spolupráce v Kabinetu Biologie, trvá i nadále)
- **Elektrárna Dětmarovice** (možnost exkurze, propagační materiály pro žáky i vyučující)
- **KEV Praha** (členství v KEV Praha, spolupráce pomocí Internetu, osobní kontakty, materiály pro EVVO, účast v projektech KEV Praha, semináře a DVPP...)

- **Odbory Magistrátu v Karviné** (delší dobu navázána spolupráce – příprava a koordinace akcí v rámci Týdne pro Zemi v městě Karviná, projekty pro kroužky s přírodní tematikou, akce magistrátu pro školní Ekotým – např. Vysazování magnólií...)

- **Technické služby Karviná** (pomoc při zajišťování odvozu plastů; možnost zajistit besedy, popř. exkurze do sběrného dvora, na skládku či ukázky recyklace odpadů ...)

- **TEREZA Praha** (dříve získávání materiálů pro projekty hlavně na I. stupni, nyní účast v mezinárodním programu EKOŠKOLA, práce Ekotýmu školy podle 7 kroků... Ekoškoly, projekt mezinárodní Kampaně o odpadech Litter Less nebo projekt o zdraví, stravování a zdravé výživě „Menu pro změnu“, o problematice palmového oleje, hladu...)

- **Technická univerzita VŠB v Ostravě a Oblast Dolní Vítkovice** (pomoc při volbě povolání, technické obory se zřetelem na ekologii a environmentální výchovu, semináře, akce, exkurze pro žáky, DVPP pro vyučující a projekt Kids and Science apod.)

zodpovědni: koordinátor EVVO

11. Spolupráce s pedagogy MŠ (vedení k ekologickému povědomí malých předškoláků)

- Součástí naší ZŠ je i **MŠ**, kde se pedagogové snaží vytvářet ekologické povědomí i u těch nejmenších dětí. Příroda a životní prostředí vůbec je důležitou součástí jejich ŠVP. Prolíná celoroční činnosti MŠ. Dlouhodobým cílem vzdělávacího programu je pomoc pedagogů dětem v útlém věku objevovat svět přírody, přírodní jevy a děje ve vzdělávací oblasti „Dítě a svět“ v blocích ŠVP **Sluníčko zahradníkem a Sluníčko a panáček Kaštánek**. Cílem je založení elementárního povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a postupné vytváření elementárních základů pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. V tomto školním roce v MŠ pracují i na projektech rozvíjení vztahu k přírodě s využitím vhodné motivace; projekt Zdraví z přírody, jehož cílem je rozšířit poznání přírody a zvířat, získávat poznatky o živé a neživé přírodě, rozvíjet u dětí potřebu chránit přírodu a starat se o ni /motivace návštěvou EKO farmy, pokusnickou činností ve třídách/. V tomto školním roce mají možnost se děti naší MŠ zapojit i do připravovaného projektu TEREZY Praha „Ekoškolky“ (v rámci jejich 7 kroků).

12. Vedení evidence literatury, časopisů, odborných a metodických příruček, učebních pomůcek a dalších informačních zdrojů ...

- Dříve byla vybudována EKOknihovnička, byly získány *finance ze zpracovaného „Projektu“* na získání finančních prostředků na ekologickou literaturu, časopisy, odborné a metodické příručky, uvedený **projekt na EKOknihovničku** byl vypracován a poslán se žádostí o dotaci na „MS kraj“ Mgr. H. Šebestíkovou, v červnu 2006 byl schválen a realizován od září 2006 do června 2007. Vyučujícím (i žákům) je i nyní k dispozici k prostudování i k práci s žáky pestrá paleta všeho, co bylo a je v současné době na trhu dostupné – získané materiály, které se týkají problematiky EVVO - např. z KEV Praha, Rezekvítek Brno, TEREZA Praha, agentura Koniklec ... - odborná literatura, literatura pro žáky, pracovní listy s ekotematikou, CD, DVD nebo metodiky pro jednotlivé předměty. Ve školním roce 2015/2016 byla navíc za pomoci vedení školy dále dovybavena učebna Př dalším novým nábytkem a vitrínkami pro geologii a region a další pomůcky pro ekologické využití.

13. Každoroční hodnocení programu EVVO

- ve spolupráci s vedením školy, se členy pedagogického sboru i zástupci z řad rodičů je třeba provést opět (jako každoročně) hodnocení daného programu EVVO; hodnocení bude obsahovat zprávu o tom, co se povedlo splnit, v čem byly úspěchy a naopak, co popřípadě se nepovedlo, kde je třeba činnost vylepšit, změnit apod., hodnocení EVVO je rovněž součástí Výroční zprávy školy za dané období

zodpovědni: koordinátor EVVO

14. Rozdělení úkolů + konkrétní zodpovědnost za EVVO ZŠ a MŠ Prameny, Karviná

koordinátor EVVO **Mgr. Šebestíková**

I. stupeň: zapracování ekologické výchovy do učebních plánů v souladu se ŠVP; separace odpadů, sběr kaštanů, spolupráce s myslivci, účast na akcích s ekologickou tematikou

Vedoucí MO I. stupně a vyučující I. stupně

II. stupeň: ŠVP - výstupy, kompetence, průřezová témata EV

předsedové Metodických orgánů, vedoucí jednotlivých oblastí ŠVP

volba povolání se zřetelem na EVVO, spolupráce se školami, s podniky,

spolupráce s rodiči

Mgr. Glatzová – VP

separace odpadů, projekty, Recyklohraní, spolupráce s KEV PRAHA, TEREZA,

se školami, s organizacemi, s rodiči, koordinace činností EVVO, DVPP, akcí,

projektů, plány, hodnocení

Mgr. Šebestíková – koordinátor EVVO

ŠD

besedy, praktické využití poznatků EVVO, přírodních materiálů + výstavy výrobků

p. Hubáčková, vedoucí ŠD

MŠ

začlenění prvků EVVO v ŠVP MŠ, akce, besedy, separace odpadů v MŠ

Bc. Zahatlanová, vedoucí učitelka MŠ

V Karviné, 1. 9. 2023

Mgr. Helena Šebestíková, koordinátor EVVO